

РЕЦЕНЗИЯ

на дисертационен труд за придобиване
на образователна и научна степен „доктор”

Автор на дисертационния труд: Наталия Михова Стоянова

Тема на дисертационния труд: „Усъвършенстване на организацията и информационното осигуряване на управлението на автосервизното предприятие”

Рецензент: доц.д-р Миглена Темелкова -шифър 05.02.21. “Организация и управление на производството”, член на научно жури (Заповед на Ректора на ВСУ – Варна, N 785/19.04.2012г., избран за рецензент на заседание на научното жури на 07.05.2012 г.

Дисертационният труд на Наталия Михова Стоянова на тема „Усъвършенстване на организацията и информационното осигуряване на управлението на автосервизното предприятие” за присъждане на образователната и научна степен “Доктор” се състои от увод, три глави, библиография и приложения. Той включва 198 страници текст, 28 фигури и 26 таблици.

1. Актуалност на разработвания в дисертационния труд проблем

Актуалността на дисертационния труд се определя от важността на разглеждания основен проблем – усъвършенстването на организацията и информационното осигуряване на управлението на автосервизното предприятие. Безспорната актуалност на темата на дисертационния труд произтича от недостатъчния брой емперични изследвания и практически разработки в областта на мениджмънта на автосервизната дейност, както и от липсата на разработени методики за оценяването и измерването на стабилността на развитието на автосервизните предприятия.

Всъщност актуалността на темата до голяма степен е свързана със стремежа на автосервизните предприятия да постигат по-висока конкурентоспособност на основата на оптимално развивани ефективни дейности. Потребността от моделиране и определяне на основните параметри на рентабилната автосервизна дейност налага интегрирането в единната и цялостна система на автосервизното предприятие на набор от управленски, организационни, технологични, икономически, екологични и социални индикатори за ефективност.

На тази основа намирам темата на дисертацията за актуална и умело формулирана. Считам, че докторант Наталия Стоянова е успяла да обоснове тази актуалност и с особена тежест да открие нерешените проблеми.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния материал.

За целите на изследването докторантката е използвала 130 литературни източника на кирилица и латиница, както и електронни източници. Източниците на латиница са 50. В хода на изложението на дисертацията докторантката се позовава коректно на тези литературни и виртуални източници.

В резултат на това считам, че Наталия Стоянова познава детайлно разработения в дисертацията проблем, използвала е широк набор от литература, въз основа на която анализира изследваната проблематика и формулира теоретични, методологически и методически изводи и обобщения. Докторантката борави сполучливо с понятийния апарат по темата и притежава способност да прави логически обосновати и подплатени с научна тежест емпирични заключения.

3. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Обектът, предметът, целта и задачите на изследването са формулирани точно и съответстват на темата на дисертационния труд.

Задачите на дисертационния труд са шест. Те са изключително коректно дефинирани и отговарят на заглавието и на изследователската цел.

Положително впечатление прави опита да се определят основните понятия и определения в областта на изследването, както и стремежът да се класифицират автосервизните услуги съобразно подходящи признаци, понятия и определяния. Положително впечатление оставят задачите, които са свързани с апробирането на разработката в реални условия.

Материалът е онагледен с таблици и фигури, които доказват или допълват тезата на автора.

Дисертационното изследване е основано на резултатите, получени вследствие използването на няколко научно-изследователски подхода, а именно: системен, процесен, структурен и сравнителен. Умело е интегриран и метода на анализа и синтеза.

4. Кратка аналитична характеристика и оценка на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд.

В глава първа са изведени от теоретична гледна точка основните и специфичните характеристики на автосервизната дейност. Изведени са перспективите за развитие на автосервизната дейност. Докторантката е изследвала свързаните с темата понятия в дълбочина и е извела обобщения.

В глава втора е проведено емпирично изследване на основните процеси в организацията на дейността на автосервизните предприятия. От практико-приложно значение са изследванията на докторантката, свързани с определянето на:

- параметрите на потока и интензивността на заявките на ремонтно-обслужващи въздействия;
- средните стойности на плътността на входящия поток заявки;
- времевите разчети и интензивността на изходящите потоци от заявки в изследваните центрове за сервиз на автомобили.

В тази глава на база теоретичните си познания и изследвания, докторантката демонстрира задълбоченост и аналитичност.

Глава трета е посветена на моделирането и усъвършенстването на организацията и управлението на автосервизното предприятие. Предложени са:

- обобщен модел на производствения процес в автосервизните предприятия;
- алгоритъм за определяне на индекса за стабилно развитие, като се прилага и комплексен финансов измерител;

- концептуален модел на информационна система за управление стабилността в дейността на автосервизните предприятия.

На базата на тези модели на производствения процес в автосервизните предприятия е извършена е и апробация в реални автосервизни предприятия.

В резултат на разработените три глави може да се заключи, че целта и задачи пред дисертационното изследване са изпълнени точно, коректно, последователно и реално.

5. Приноси на дисертационния труд.

Като важни **научно-приложни приноси**, постигнати в дисертационния труд, приемам:

- оценката на състоянието и тенденциите в развитието на автосервизната дейност в България и в Европейския съюз и обобщаването на факторите, които влияят върху стабилното икономическо развитие;
- предложената класификация на предприятията, извършващи автосервизни услуги, чрез прецизирането на понятийния апарат и въвеждане на критерии за диференциацията им;
- предложената обобщена производствено-технологична схема на процесите и дейностите в автосервизното предприятие;
- предложени усъвършенстван модел на производствения процес в автосервизните предприятия, ориентиран към постигането на стабилност в тяхното развитие, на основата на финансово-икономически критерии.
- разработения концептуален модел на информационна система за управление на стабилността на автосервизните предприятия, посредством въвеждането на индекс и група от индикатори за развитие на база комплексен финансов измерител.

Намирам, че тези приноси имат практико – приложно значение и са лично дело на докторантката.

6. Преценка на публикациите по дисертационния труд.

Публикациите по дисертационния труд са 11, две от които в съавторство с научния ръководител. В тях в общи линии са отразени основните приноси от дисертационния труд.

7. Оценка на съответствието на автореферата с изискванията за изготвянето му.

Авторефератът отговаря на основните изисквания, като съответства на дисертационния труд, както в съдържателно, така и в структурно отношение.

8. Критични бележки и препоръки.

По дисертацията отправям следните критични бележки:

- Допуснати са някои технически грешки. На места е налице несъответствие между страниците, посочени в съдържанието и тези, в изложението, както и на места в дисертацията има неправилно номериране на формулите.
- В глава първа е нужна по-голяма аналитичност при открояването на основните понятия, свързани с работата на автосервизните предприятия. Липсва авторовата гледна точка, което предава на работата вид сходен с изложение в учебник. Не са ясно открити нерешените от науката проблеми, свързани с темата, както и не е

формулирано с достатъчна категоричност отношението на докторантката по спорните моменти по темата.

- В глава втора следва емпиричното изследване на основните процеси в организацията на дейността на автосервизните предприятия да е базирано на релацията „външна среда – автосервизно предприятие”. Не е ясно какво е влиянието на външната среда върху процесите в автосервизните предприятия и как тя влияя върху потока и интензивността на заявките, времевите разчети за извършването на сервизните услуги и интензивността на изходящите потоци.
- В резултат на направеното във втора глава емпиричното изследване на основните процеси в организацията на дейността на автосервизните предприятия би следвало да се открият основните промени (реорганизиране, реструктуриране), които следва да се направят в организацията на дейността на автосервизните предприятия с оглед постигането на поставените изследователски задачи.
- При залагането на целевата функция в обобщения модел на производствения процес в автосервизните предприятия следва да се има предвид, че понякога с оглед усъвършенстването на организация на управлението на автосервизните предприятия може да се целеположи не само максимизация на обема произвеждана продукция.
- Кибернетичния модел, предложен с оглед постигане на усъвършенстване на организацията на управлението на автосервизните предприятия следва да отчита и има предвид технологичното ниво на съответното автосервизно предприятие, както и неговите реални производствени възможности.
- Математическият апарат се нуждае на места от прецизиране. Като например: По отношение на представеният на стр. 126 обобщен модел на производствения процес в автосервизните предприятия формула 3.16., отнасяща се до пазарната цена:
$$\zeta = C + V + D + E + A + M + O + S$$
следва да отчита и още един показател – загубата на технологично време при извършване на съответните услуги, произтичаща от тесни места в автосервизната дейност.

Заключение:

Дисертационният труд изследва конкретно, последователно и логически актуален практико-приложен пролем. Налице е дисертабилност на изложението. Намирам, че поставените изследователски задачи са изпълнени, а основната цел на дисертацията е постигната. В дисертацията са изведени научно-приложни приноси, които водят до полезност както в научен, така и в практически план. По отношение на предоставения ми за рецензиране дисертационен труд давам положителна оценка и считам, че той отговаря на изискванията за присъждане на научната степен „доктор”.

Всичко това ми дава основание да препоръчам на членовете на Научното жури да **присъдят на докторант Наталия Михова Стоянова образователната и научната степен “Доктор”**

София, 12.06.2012 г.

Рецензент: